

El sabor del risc

És difícil trobar avui en dia persones disposades a arriscar qualsevol cosa, i encara és més difícil si cal fer-ho en el món de l'art.

Per això, es realment curiós trobar-se amb artistes o galeristes que intenten buscar noves suggerències, propostes i situacions que puguin obrir nous camins a la creació. El resultat estètic pot ser més o menys discutible, però és ben cert que el seu atreviment mereix ser plasmat i conegut.

Ací, a València, trobem un clar exemple d'algunes galeries que ens permeten de conèixer i retrobar nous pintors i solucions estètiques sense els quals la nos-

Jordi Vicent

tra perspectiva plàstica seria més limitada. I entre aquestes hi ha Val i 30, que ara, a l'acabament de la temporada, ens en dóna una bona prova. Aquests dies, podem trobar en aquesta sala un muntatge fet amb «papers» que ens transporta a un espai on figures mitològiques, animals terribles i cossos hu-

mans, conformen un ambient fantàstic.

Papers enganxats, plens de colors i atapeïts de figures, creen un entorn on es barrègen els lleons, els dracs i les granotes, amb éssers màgics i imaginaris. Són els fantasmes de dos joves pintors francesos (Philippe Venin i Roberto Leira), que mesclen sexua-

litat i màgia; és un món poblat de dimonis i esperits, on cal deixar-se dur pels somnis, deixar-se sorprendre.

Per valorar aquest muntatge, no s'aprofiten els conceptes d'altres exposicions; ací ens acostem a una obra on l'espai arquitectònic és manipulats, trasllat i travessat per figures que, alhora que el modelen, reben la influència de les dimensions del lloc on es troben.

Hi cap de tot; ens envolta la pintura, el nostre entorn és ple de color, i mires on mires, boques immenses, ulls encesos i cossos prepotents, et vigilen. És una llàstima que el resultat plàstic no es corresponga amb la imaginació dels artistes.

Aquests dies la galeria Val i 30 s'ha convertit en una catedral satànica, i cal molt de valor, no ja per a entrar-hi, sinó per bastir-la.

Els últims

S'acaba un altre curs, i ho comprove una altra vegada amb tristesa: la gent de la meua generació som els últims que hem fet set anys de llatí al batxillerat i sabem què vol dir *Tuba mirum sparget sonum* quan ho canta el baríton en el Rèquiem de Mozart. Els últims que sabem qui eren Ròmul i Remus i la lloba, què vol dir anar a Canossa, la història de Josep i la dona de Putifar, les plagues d'Egipte i l'àngel de l'Apocalipsi.

Els últims que tenim vives les referències externes d'aquesta tradició històrica i cultural de l'Occident europeu, que és la nostra i no en tenim d'altra. Referències potser superficials, potser només simbòliques, si voleu, però d'això han viscut dot-

zenes de generacions. Vull dir, per exemple, que som els últims que podem «entendre» el tema dels quadres clàssics als museus, Susanna i els vells, el rapte de les sabines, i coses així. Perquè, tal com va, saber què vol dir *o tempora, o mores!*, aviat serà, si no ho és ja, cosa d'especialistes.

Els «d'ara», tota la gent batxillerada de menys de trenta anys, saben (se suposa que saben) economia del sistema feudal, el naixement de les classes en la revolució industrial i al-

El punt de Mira

tres coses que, dissortadament, nosaltres no sabíem. Però ¿què veuen en els vells quadres dels museus, fets d'història clàssica i sagrada, de mitologia i de vides de sants? No hi veuen res que els puga suggerir res. Els veuen igual que els veu un turista japonès.

D'acord, s'ha acabat. S'ha trencat la llarga línia de fites, els punts coneguts de l'antic camí, liquidat, perdut. ¿I a canvi de què? ¿Ens haurem de resignar a ser els últims «antics», els últims hereus del renaixement, els darrers avortons de la família greco-romano-cristiana? ¡Ai dolor, que aviat tots serem turistes en casa pròpia! (I en algun punt entre Osaka i Los Angeles ens esperen amb els braços oberts.)

Joan F. Mira